

Asia: VN/15267/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä

Lausunnonantajan lausunto

1. 1 § Lain tarkoitus

-

2. 2 § Määritelmät

-

3. 3 § Seurannan kohteet

-

4. 4 § Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset seurannan kohteina

-

5. 5 § Luvan hakeminen

-

6. 6 § Omistusosuuksien tarkastelupisteet

-

7. 7 § Ääniosuuden laskeminen osakeyhtiössä

-

8. 8 § Lupamenettely ja lupaviranomaiset

Ilmatieteen laitos kiittää mahdollisuudesta osallistua hallituksen esityksen valmisteluun.

Lakiluonnoksen 8 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että Huoltovarmuuskeskus toimisi lupamenettelyn ensimmäisen vaiheen lupaviranomaisena. Lakiehdotuksen soveltamisalahan kattaisi yhdenmukaisesti seuranta-asetuksen kanssa laajasti muun ohella yleisen järjestyksen ja turvallisuuden, kansallisen turvallisuuden ja sotilaallisen maanpuolustuksen turvaamisen. Näin myös Huoltovarmuuskeskukselle ensimmäisen vaiheen lupaviranomaisena ehdotettu tehtävä muodostuisi hyvin laaja-alaiseksi. Tämä korostuu esimerkiksi tarkastelemalla lakiehdotuksen 3 §:ssä mainittuja seurannan kohteita, joihin sisältyvät esimerkiksi sotilaalliselle maanpuolustukselle tärkeät tuotteet ja palvelut (1 kohdan b alakohta) sekä kansallisen turvallisuuden ja kokonaisturvallisuuden toteuttamisen turvaamisen kannalta merkitykselliset tiedot, tietoaineistot ja tietovarainnot (1 kohdan b alakohta). Edellä mainitusta soveltamisalan ja säätelyn laajuudesta ovat yksi osoitus myös lakiehdotuksen perusteluiden yksittäisiksi jäävät viittaukset avaruustoimialaan. Tällainen on esimerkiksi edellä mainitun 3 §:n 1 kohdan b alakohta, jonka osalta viitataan avaruusteknologiaan.

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät määritellään laissa huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta (107/2026). Sen 1 momentin 13 kohdan mukaisesti keskus hoitaa muualla lainsäädännössä sille säädetyt tehtävät. Koska muut kyseisessä lainkohdassa mainitut Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät limittyvät tavalla tai toisella huoltovarmuustyöhön, tulee kiinnittää erityistä huomiota tässä ehdotettujen lupaviranomaistehtävien edellyttämään huomattavasti laajempaan tarkastelukulmaan. Esimerkiksi avaruussektorin palvelujen tai sähköisten paikkatietovarantojen turvaaminen ei liene perinteisintä huoltovarmuustoimintaa. Olisi näin hyödyllistä pohtia, pitäisikö muun muassa riittävän laajan valvonta-asiantuntemuksen sekä tarvittavien viranomaiskonsultaatioiden turvaamiseksi tässä yhteydessä tarkastella laajemminkin Huoltovarmuuskeskuksen tehtäviä ja sitä koskevaa lainsäädäntöä.

9. 9 § Ehtojen asettaminen

-

10. 10 § Asian raukeaminen

-

11. 11 § Poikkeus luvan hakemisvelvollisuudesta

-

12. 12 § Luvan myöntämättä jättäminen

-

13. 13 § Lupaviranomaisten tiedonsaantioikeudet

-

14. 14 § Tietojenantovelvollisuus

-

15. 15 § Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaiselle

-

16. 16 § Lain kiertäminen

-

17. 17 § Menettely lain laiminlyönnin tapahtuessa

-

18. 18 § Uhkasakko

-

19. 19 § Seuraamusmaksu

-

20. 20 § Seuraamusmaksun määrääminen

-

21. 21 § Seuraamusmaksulautakunta

-

22. 22 § Seuraamusmaksun määrän kokonaisarviointi

-

23. 23 § Seuraamusmaksun määrä

-

24. 24 § Seuraamusmaksun täytäntöönpano

-

25. 5 luku Erinäiset säännökset

-

26. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

-

27. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon

Ilmatieteen laitos haluaa myös tuoda taustoittavasti esiin, että lakiehdotuksen perusteluiden johdannossa (kohta 1.1) viitattua Euroopan unioniin suuntautuvien ulkomaisten sijoitusten seuranta koskevaa uutta seuranta-asetusta (2024/0017 (COD) ei ole ollut lausunnon valmistelun ajankohtana vielä löydettävissä julkisista oikeudellisista lähteistä hyväksyttynä tekstinä. Ottaen huomioon kyseisen asetuksen (jäljempänä seuranta-asetus) ja tämän lakiehdotuksen kiinteään suhteen, olisi lausuntopyynnön yhteydessä voinut mahdollisesti toimittaa tiedon, mistä kyseinen asetusteksti on saatavissa lopullisena hyväksyttynä versiona.

Rautava Veli-Pekka
Ilmatieteen laitos